

"Hattâ bütün kemâlât-ı insaniye ve beşerin bütün ulvî maksatları tevhidle bağlıdır ve sırr-ı vahdetle vücud bulur." cümlesinin izahını yapar mısınız?

Kemalat, burada insanın fitratına takılmış olan cihaz ve duyguların, iman ve İslam terbiyesi ile neşvü nema bulması ve mükemmel bir kıvama gelmesi anlamındadır.

Mesela; **gözün kemalatı**, Allah'ın kainattaki sanatlarını teftiş ederek, akla ve kalbe aktarmaktır. **Kulağın kemali**; helal sesleri işitmek ve orada tecelli eden isimlerin manalarını akla ve kalbe aktarmaktır. **Aklın kemalatı**; Allah'ın kainatta sergilediği manaları okumak ve tefekkür etmektir ve hakeza.

İşte insanın sahip olduğu bütün bu cihaz ve latifelerin kemalat kazanıp tekemmül etmesi, insandaki iman ve tevhit anlayışı ilelerdir.

İnsanın hayatında **küfür ve günahlar** hükmeder ise, bu kez o cihaz ve latifeler insana azap ve acı vasıtası haline dönüşecektir. Zira bu cihaz ve duyguları yönlendiren ve çalıştıran insanın kalbinde ve kafasında olan iman veya küfürdür.

İman ve tevhit, insanın cihazlarını kemalata uçurur iken, küfürde azap ve eleme sürükler. İnsandaki nihayetsiz acizlik ve fakirlik damarı, insanı kainatın en aşağı ve zelil bir mahluku haline getiriyor. Ama insan aynı acizlik ve fakirlik damarını; iman ve tevhit ile Allah'ın sonsuz kudret ve sonsuz zenginliğine dayandırır ise, o zaman kainatın mükemmel bir halifesi oluyor.

Küfür ve şirk, insanı manen en adi bir hayvan seviyesine atıyor. Kafirlerin maddi terakkileri kemalatın bin cüzünden bir tanesidir. İnsan bu dünyaya kainatı imar etmek ve hayvan gibi çabalamak için gelmemiş, ibadet ve kulluk için gelmiştir. **Mü'min dünyayı imar ederken, ibadetini ihmal etmez.**